

vi nu have, før 11te Juni 1875 har fratilippet Midler fra Præsteembeder paa denne Maade, og jeg tror derfor, at den Gevinst, den ærede Ordfører vil opnaa ved at udelade denne Dato, er af meget problematisk Natur. Jeg er ikke i Stand til at se, hvad han siger til, men maaske den ærede Ordfører er i Stand til at sige mig det. Naar jeg nu spørger, hvad det andet Punktum betyder, saa er der ogsaa her en Bemærkning, jeg har at gøre. Det er ikke min Begjæring at faae at vide, hvad den ærede Ordfører mener, at det betyder, men det gælder om at faae at vide, hvad det i og for sig betyder, og hvorledes det vil blive forstaaet, naar det bliver til Lov. Den ærede Ordfører siger, at derved finder ikke nogen- somhelst Anerkjendelse af nogen Ret Sted; hvis Administrationen tidligere har den her ommeldte Ret, saa beholder den denne Ret i Fremtiden, og, hvis den ikke har denne Ret, faar den ikke en saadan ved denne Bestemmelse. Den ærede Ordfører sagde ogsaa, at han paa dette Punkt var i Overensstemmelse med den høitærede Kultusminister, men det har jeg ikke hørt Noget om; jeg har ikke i det, som den høitærede Kultusminister her har fremsført, hørt nogen Tilslutning til denne eiendommelige Raastand. Jeg tror nemlig, den er aldeles urigtig, jeg tror ikke, der er Noget saa forkert som det, den ærede Ordfører der siger. Naar vi vedtage det andet Punktum, saa have vi vedtaget at anerkjende en Ret for Administrationen. Den ærede Ordfører svæver i den Misforstaaelse, at, naar man blot ikke siger de Ord: Vi anerkjende denne Ret, saa er der ingen Anerkjendelse; men det beror paa, at den ærede Ordfører over- ser, at en stor Del af vor Retsforfatning hviler, ikke paa udtryffelige og direkte Bestemmelser, men paa Forudsætninger, Konsekvenser og Modsætninger drages ud af andre Lovbestemmelser, og her i det sidste Punktum er forudsætningsvis anerkjendt en Ret. Naar der i dette Punktum staar: Vi gjøre ingen Indskrænkning i den Kongen tilkom- mende Ret, saa er der givet en Lov, hvorefter Kongen har en Ret. Det er Noget, som er aldeles sikkert og klart. Der er ikke noget andet Spørgsmaal, der er tvivlsomt, end dette: Hvorvidt gaar denne Ret? — Det er det eneste Spørgsmaal, der er tvivlsomt. Retten er givet som en Lov ved denne Bestemmelse, vi spørge: Hvad Omfang har den, og hvad gaar den ud paa? — Og der sagde den ærede Ordfører, at det var meget usor- svarligt, at vi anstille os saa uvidende, vi vidste meget godt, hvad Kongens Ret gaar ud paa, og vi kunde i alt Fald nok komme efter det, naar vi blot oppede os lidt, og det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen) havde allerede givet et væsentligt Bidrag til at forstaa, hvad Kongens Ret var, det kunde nok gaa. Jeg vil virkelig frabejde mig at være klogere, end jeg er. Den ærede Ordførers Visdom siger ham maaske, hvad Kongens Ret er, men saa ønsker jeg, at han

ogsaa vil fortælle os Andre, hvad det er, thi vi have ogsaa Interesse af at vide lidt derom, og vi vide det virkelig ikke. Jeg skal sige, hvad jeg tror, der vil blive Følgen af Vedtagelsen af dette Slutningspunktum. Man vil søge Fortolkninger for at udfinde, hvilke Grændser og hvilket Omfang den herved anerkjendte og gamle Kongens Ret har, og saa vil man naturligvis først vende sig til Betænkningen. Der vil man finde For- tolkningen, idet man nemlig vil finde, at der staar, at det ikke er Meningens med disse Bestem- melser at foregribe den af Kongen hidtil udøvede Raadighed. Se, det er strax en anden Ting, den af Kongen hidtil udøvede Raadighed. Se der er vi udenfor Retsbegrebet og inde paa den faktiske Raadighed. Naar man nu sammenholder dette med det sidste Punktum, saa antager jeg, at deraf vil følge, at enhver som helst Raadighed, Admini- strationen nogenfinde har udøvet over Præste- midler, bliver sanktioneret ved det sidste Punktum, og det er ikke en Gang rigtigt, hvad det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Niel- sen) og den ærede Ordfører syntes at forudsætte, at man skulde blive staaende ved 1849 i denne Undersøgelse. Det staar der slet ikke Noget om, der staar: den Kongen hidtil tilkommende Ret, betyder det under vor fri Forfatning, eller bety- der det ogsaa under Absolutismen? (Afbrydelse). Ja, der er forskellige Meninger derom, det ærede Medlem mener, at det betyder ikke under Absolu- tismen, men jeg tror, at det ærede Medlem noget tager fejl i derne Henseende. Jeg har nylig paa et andet Sted hørt fremsætte med megen Vægt, at Administrationens Grændser nu til Dags var Absolutismen, for saa vidt man ikke kunde paavise nogen positiv Indskrænkning. Jeg har hørt det Samme udtalt ogsaa her i Thinget af et æret Medlem, som ikke i Dieblisset er tilstede, og jeg vil spørge, om den ærede Ordfører kan sikkre os mod slige Fortolkninger. Nu vil han sige, hvor- ledes skulde jeg kunne gjøre det; men jeg tror dog, man bør affatte sine Love saaledes, at man ikke ligesrem aabner Veien for den Slags Ting. Saaledes som dette Punktum lyder, tror jeg, at, naar det bliver vedtaget, vil en Administration i Genhold hertil kunne gjøre ved Stiftsmidlerne Alt, hvad der nogenfinde administrativt er foreta- get derved, og jeg tror egentlig ikke, den vil blive staaende derved, jeg tror, at den ikke en Gang vil lade sig begrænse af det Hensyn, om der kan paavises et enkelt særligt Tilfælde af samme Be- skaffenhed tidligere. Jeg tror, at den vil gaa vi- dere og sige, vi have ganske vist ikke tidligere haft noget saadant Tilfælde, men det kan ligge i, at disse Omstændigheder ikke tidligere have forelig- get paa den Maade, der er maaske analoge Tilfælde, og Tilfælde, der fra et vist Synspunkt kunne siges at være beslegtede. I denne Henseende vil jeg henvise til, hvad der er passeret med Grundlovens § 27 om Bevillinger og Undtagelser.